

Täysistunto

Tiistai 21.6.2022 klo 18.35—20.28

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Saavutettavuuskirjasto Celiasta sekä yleisistä kirjastoista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 95/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 6/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 6/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Risikko.

Keskustelu

19.47 **Paula Risikko kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Saavutettavuuskirjasto Celiasta. Laeilla kumottaisiin Näkövammaisten kirjastosta annettu laki. Lisäksi muutettaisiin yleisistä kirjastoista annettua lakia viraston nimenmuutoksen johdosta.

Ehdotetulla lailla viraston nimi muutettaisiin Saavutettavuuskirjasto Celiaksi. Lailla tarkennettaisiin kirjaston tehtäviä sekä kirjaston roolia saavutettavan julkaisemisen asiantuntijana. Kirjasto toimisi edelleen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastona. Laissa olisi säännökset kirjaston asemasta, tarkoituksesta, tehtävistä, välitys- ja lainauspalvelun ja neuvonnan maksuttomuudesta asiakkaille sekä yhteistyöstä, johtamisjärjestelmästä ja kirjaston toimielimistä. Lailla säädettäisiin myös kirjaston aineistojen käyttö- ja lainauskiellosta sekä kirjaston oikeudesta antaa kirjaston asiakkaita koskevat käytösäännöt.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivä tammikuuta 2023.

Tässä esityksessä siis ehdotetaan säädettäväksi laki Saavutettavuuskirjasto Celiasta, kumottavaksi Näkövammaisten kirjastosta annettu laki ja muutettavaksi yleisistä kirjastoista annetun lain 11 § kirjaston nimenmuutosta koskevilta osin. Viraston nimi ehdotetaan muutettavaksi Saavutettavuuskirjasto Celiaksi.

Ehdotettu laki sisältää säännökset viraston asemasta, tarkoituksesta, organisaatiosta, tehtävistä sekä välitys- ja lainauspalvelun ja neuvonnan maksuttomuudesta asiakkaille.

Nykyiseen lakiin nähden kokonaan uudet säännökset koskevat muun muassa muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä, kirjaston aineistojen käyttö- ja lainauskieltoa sekä kirjaston asiakkaita koskevia käytösäytäjä. Ehdotetun lain mukaan Celia edistää palvelujensa avulla näkövammaisten ja muiden lukesteisten henkilöiden yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa. Celian tavoitteena on parantaa lukemisen ja oppimisen edellytyksiä sellaisten ihmisten kohdalla, jotka eivät sairauden tai vamman aiheuttaman lukemisesteen vuoksi voi lukea painettua tekstiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 78/2022 vp

Valiokunta pitää tärkeänä, että Celian palvelut vastaavat kirjaston käyttäjien tarpeita eri elämäntilanteilla, kuten opiskelussa, työelämässä ja vapaa-ajalla, molemmat kansalliskielet huomioon ottaen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 95/2022 vp sisältyvien 1.—2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.